

BÜRKÜT

Türk Dünyası Dergisi

BÜRKÜT

Journal of Turkish World

www.burkutdergisi.com

Araştırma Makalesi

Makale Geliş Tarihi: 19.11.2024

Makale Kabul Tarihi: 07.12.2024

Akarsu, A. ve Yılmaz, M. (2024). Öğretici görüşlerine göre eklektik yöntemin yabancılarla Türkçe öğretiminde kullanımı. *Bürküt Türk Dünyası Dergisi*, 3(2), 162-173. <http://dx.doi.org/10.56210/burkut53>

ÖĞRETİCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE EKLEKTİK YÖNTEMİN YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANIMI

Yüksek Lisans Öğrencisi Asuman AKARSU

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi asu.akrs@gmail.com ORCID

Yüksek Lisans Öğrencisi Mustafa YILMAZ

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi mustafa-yilmaz50@hotmail.com ORCID

Öz

Yabancılarla Türkçe Öğretimi alanında geçmişten günümüze kadar dil öğretmek için hangi yaklaşım ve yöntemin kullanılacağı hep merak konusu olmuştur. İnsan yaşamında dil, iletişimi sağlaması açısından hayati bir öneme sahip olduğu için araştırılan ilköğretim yöntemlerinden biri dil öğretim yöntemleri olmuştur. Zamanla, eğitim ve öğretimin sistemli hale gelmesiyle yapılan çalışmalar daha bilimsel bir şekilde ele alınmıştır. Bulunan yaklaşım ve yöntemler görüş farklılığına dayanarak 'davranışsal, bilişsel ve yapılandırıcı' başlıkları altında toplanmıştır. Günümüzde Türkiye ve dünyada en çok kullanılan yaklaşımlardan biri olan yapılandırıcı yaklaşım dili bir iletişim aracı olarak görmüş ve bu konuda yaptığı çalışmalar sonucunda dil öğretiminde kullanılmak üzere bazı yöntemler geliştirmiştir. Bu yöntemler arasında bulunan eklektik yöntem en çok kullanılan dil öğretim yöntemlerinden biridir. Bu önemden yola çıkarak çalışmada, yabancılarla Türkçe öğretimi alanında kullanılan yöntemlerden eklektik yöntemin öğretmen görüşleri açısından incelenmesi ve değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Yöntemler arasında eğitimde aktif bir şekilde kullanılan eklektik yöntemin öğretmenlerin bakış açılarıyla olumlu ve olumsuz özellikleri derlenmiştir. Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda; öğrencilerin yabancılarla Türkçe öğretiminde ve ders etkinliklerini tasarlamada diğer yöntemlere oranla eklektik yöntemi daha fazla tercih ettikleri saptanmıştır. Bu tercihin sebeplerinden biri de hem öğrencilerin farklı özelliklere sahip olması hem de derste işlenen konuların farklı özellikte yöntem ve teknikten faydalanarak anlatılması gerekliliğidir. Yöntem doğru kullanıldığında öğrencilerin derse ve yönteme karşı olumlu tutum geliştirdiği gözlenmiştir. Bu durum öğretmenlerce avantaj olarak değerlendirilmiş ve yöntemi kullanırken çok sorunla karşılaşmadıkları saptanmıştır. Elde edilen verilerin eklektik yöntem seçiminde öğretmenlere yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Eklektik yöntem, dil öğretim yöntemleri, Türkçe öğretimi.

THE USE OF ECLECTIC METHOD IN TEACHING TURKISH TO FOREIGNERS ACCORDING TO TEACHERS OPINIONS

Abstract

From past to present, it has always been a matter of curiosity which approach and method will be used to teach language in the field of Teaching Turkish to Foreigners. Language teaching methods have been one of the primary education methods researched since language has a vital importance in terms of providing communication in human life. Over time, studies have been handled in a more scientific way as education and training become systematic. The approaches and methods found were grouped under the headings of 'behavioral, cognitive and constructive' based on the difference of opinion. Constructivist approach, which is one of the most used approaches in Turkey and in the world today, has seen language as a communication tool and has developed some methods to be used in language teaching as a result of his studies on this subject. Among these methods, the eclectic method is one of the most used language teaching methods. Based on this importance, in this study, it is aimed to examine and evaluate the eclectic method, one of the methods used in the field of teaching Turkish to foreigners, in terms of teacher opinions. Among the methods, the positive and negative features of the eclectic method, which is actively used in education, were compiled from the perspectives of teachers. In this study, qualitative research methods were used.

In line with the findings obtained in the research; It has been determined that instructors prefer the eclectic method more than other methods in teaching Turkish to foreigners and designing course activities. One of the reasons for this choice is that the students have different characteristics and the subjects covered in the course must be explained using different methods and techniques. It has been observed that when the method is used correctly, students develop positive attitudes towards the course and the method. This situation was considered as an advantage by the teachers and it was determined that they did not encounter many problems while using the method. It is thought that the obtained data will guide the teachers in choosing the eclectic method.

Keywords: Eclectic method, language teaching methods, Turkish teaching.

Ø. Giriş

Öğrenmede, öğretilmede, iletişim kurmada aslolan dili kullanabilmektir. Yapılandırmacı yaklaşım dil kullanımıyla ilgili yaptığı çalışmalarda dilin sosyal iletişimi sağlayan bir araç olduğunu vurgulamıştır. Yeni eğitim sistemine uyarlanan yapılandırmacılık, geleneksel ve davranışçı yapılandırmadaki kurallı dil öğretim yönteminin aksine dili sosyal bir etkileşim aracı olarak görür. Bunun üzerine dil öğretiminde ezber, tekrar gibi yöntemler terk edilip insanları zihinsel ve sosyal yönden tamamlayacak olan yöntemler geliştirilmiştir.

Dil öğretiminde önemli bir yere sahip olan yöntem sözlükte “Bir amaca erişmek için izlenen, tutulan yol; yordam, usul, prosedür” ve “Bilimde belli bir sonuca erişmek için bir plana göre izlenen yol metot” olarak tanımlanmıştır (tdkterim.gov.tr., 2024).

Yöntemlerin amacı öğrencileri temel beceri ve alan becerisi seviyesine ulaştırmaktır. Temel beceriler, Türkçeyi doğru, güzel, etkili kullanma, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim, problem çözme, araştırma, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik, karar verme, kişisel ve sosyal değerlere önem verme olarak sıralanmıştır (MEB, 2005). Kullanılan yöntemlerin amacına ulaşması için öncelikle öğreticinin dil öğretim yöntemlerinin özelliklerine hakim olması gerekir. Bu öğreticiye, ne zaman hangi yöntemi kullanacağı konusunda yardımcı olacaktır. Özellikle eklettik yöntem söz konusu olduğunda sınıfın o anki durumu iyi gözlenmelidir. Çünkü

Öğretici Görüşlerine Göre Eklektik Yöntemin Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanımı

bu yöntem birden çok yöntemin aynı anda kullanılmasını gerektirir. Eklektik yöntemi doğru kullanabilmesi için öğretmenin iyi bir bilgi birikimi olması gerekir.

Yabancı dil öğretiminde kalıplaşmış yöntemler uygulamak ve klasik yöntemlere sadık kalmak, öğretimin düz bir yolda yaratıcılıktan uzak ilerlemesini sağlar. Durumu fark eden eğitim araştırmacıları eklektik (seçmeci) yöntemi ortaya çıkarmışlardır. Eklektik yöntem sınıf içerisindeki atmosfere göre bir yöntemin etkisi bitince devamında daha etkili olabilecek başka bir yöntemi devreye koyar. Eklektik yöntem öğretimin daha etkili olması amacıyla oluşturulmuştur. Öğrenci ihtiyaçlarını esas alarak öğretim ortamına en uygun yöntemleri seçen tek yöntemdir (Doğan, 2012; Göçer, 2015). Öğrencinin konuyu anlamak için ihtiyaç duyduğu an, aynı zamanda öğretmenin bilgiyi aktarmak için ihtiyaç duyduğu andır. Bu ihtiyacı tek başına karşılayan yöntem eklektik yöntemdir.

Eklektik yöntem öğretim sırasında duruma göre farklı anlarda farklı yöntemleri uygulamaktır. Sözcük öğretiminde düzvarım yöntemine dil bilgisi kurallarını öğretmede bilişsel öğrenme yöntemine, konuşma becerisini kazandırmada kulak- dil alışkanlığı ve iletişimsel yönetime ağırlık verilmesi gibi (Demirel, 2014; akt. Göçer, 2015). Duruma göre değişen bu farklı yöntemler, bireysel farklılık sonucu oluşan farklı öğrenme şekillerine de hitap eder. Demirel (2014), eklektik yöntemin kullanım özelliklerini şu şekilde sıralamaktadır:

- Dil öğrenimi anlamlı ve gerçek hayata dönük olmalıdır.
- Çeviri özel bir dil becerisidir ve başlangıç düzeyindeki öğrenciler için bir öğrenme yöntemi olarak uygun değildir. Başlangıçta yararlı gibi görünse de uzun dönemde olumsuz etkilerden kurtulmak güç olmaktadır.
- Dil öğretimi amaç dille yapılmalıdır. Gerektiğinde anadile yer verilebilir.
- Mekanik tekrarlara ve yer değiştirme alıştırmalarına çok zaman ayrılmamalı, anlamlı ve iletişime dönük alıştırmalara daha çok yer verilmelidir.
- Her dersten önce öğrencilere ne öğrenecekleri ve niçin öğrenecekleri bildirilmelidir.
- İletişim yeterliliğini kazandırmada ve dil öğretiminde sözel olmayan iletişim jest ve mimikler, ses tonu, vurgu, kültürel tavırlar gibi hususlar dikkate alınmalıdır.

Bu araştırmanın temel amacı, yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemlerden eklektik yöntemin öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesidir.

Dil öğretim yöntemlerinin kullanım sıklığı, ülkelerin eğitim sistemlerinin gelişmişlik düzeyleriyle paralel seyrederek. Hatta eğitim sistemi içerisinde kullanılan bu yöntemlerden sadece biri üzerinde araştırma yapılması bile, bizim çıkan sonuçtan genel dil eğitim düzeyi hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlar. Bu alanda yapılan araştırmalar, ülkemizde son yıllarda revaçta olan yabancılara Türkçe öğretimi sırasında kullanılan yöntem ve tekniklerin geliştirilmesi ve bu konu üzerinde çalışan öğretmenlere yol göstermesi açısından önem arz etmektedir. Yapılan araştırmalar sonucunda öğretmenlere yönelik aşağıdaki sorular hazırlanmıştır:

1. Yabancılara Türkçe öğretiminde ders etkinliklerini tasarlamada eklektik yöntemden faydalanır mısınız?
2. Eklektik yöntem kullanmayı tercih etmenizde öğrenci özelliklerinin önemi nedir?
3. Eklektik yöntem kullanmayı tercih etmenizde konuların ne gibi etkisi vardır?
4. Öğrencilerinizin eklektik yöntem kullandığınızda derse ve yönetime karşı tutum ve ilgileri nasıldır.
5. Eklektik yöntem kullanırken hangi avantajlarla karşılaşıyorsunuz?
6. Eklektik yöntem kullanırken hangi sorunlarla karşılaşıyorsunuz?

1. Yöntem

1.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Açık uçlu sorular hazırlanarak katılımcılardan konuyla ilgili daha geniş bilgi almak hedeflenmiştir. Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemlerden eklektik yöntem öğretmen görüşleri açısından incelenmiştir.

1.2. Çalışma Grubu

2024/2025 eğitim öğretim yılının güz döneminde, Nevşehir, Konya, Tokat, Ankara ve Elazığ Türkçe Öğretim Merkezleri'nde görev yapan öğretmenler araştırmanın çalışma grubunu oluşturur. Türkçe öğreten bu merkezlerde görevli öğretmenler arasında seçkisiz yöntemle altısı örneklem olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın TÖMER'de görev yapan öğretmenlerle yürütülmesinin öncelikli nedeni; yabancılara Türkçe öğretiminde eklektik yöntemin bahsedilen kurumlarda aktif bir şekilde kullanılmasıdır.

1.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri nitel araştırma yöntemlerinden biri olan anket tekniğine göre elde edilmiştir. Bu doğrultuda hazırlanan yorumlama soruları katılımcılardan derinlemesine veri elde edilmesi hedeflenmiştir. Araştırma kapsamında konuyla ilgili alan taraması yapıldıktan sonra en uygun açık uçlu sorular hazırlanmıştır. Veri toplama sırasında eksik ve hatalı sonuçlara ulaşmamak için sorular özenle seçilmiştir. Alan taraması sırasında tezleri YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında tarayabilmek için arama motoruna “dil öğretim yöntemleri” ve “eklektik yöntem” sözcükleri birlikte taranmış ve ilgili bütün tezlere ulaşılmıştır. Elde edilen bulgular değerlendirilip detaylı sonuçlara ulaşılmıştır.

1.4. Veri Analizi

Veri analizi, nitel araştırmanın en önemli adımıdır (Flick, 2013). Uygulanan anket tekniği sonucunda açık uçlu sorular yoluyla elde edilen veriler betimsel analiz yoluyla yorumlanmıştır. Betimsel analizde elde edilen veriler, daha önceden belirlenen başlıklar altında özetlenir ve yorumlanır.

Verilerin analizi ve yorumlanmasında görüşmeye katılmış her bir katılımcı için K kodlaması (K1, K2, K3, K4...gibi) kullanılmıştır.

2. Bulgular

Yarı yapılandırılmış görüşme formunda katılımcıların açık uçlu sorulara verdiği yanıtlardan yola çıkılarak aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

2.1. Öğreticilerin Yabancılara Türkçe Öğretiminde Ders Etkinliklerini Tasarlama Eklektik Yöntemden Faydalanma Durumlarına İlişkin Bulgular

Tablo 1: Ders Etkinliklerini Tasarlama Eklektik Yöntemden Faydalanma Durumuna İlişkin Bulgular

Katılımcılar	f	Görüşler
K1	1	Evet, ders ve öğrenci durumuna göre kullanırım.
K2	1	Evet, ders etkinliklerini tasarlarken eklektik/seçmeci yöntemden faydalanırım. Çünkü bu yöntemin öğretici olarak bana pek çok açıdan manevra alanı sağladığını düşünürüm. Örneğin, bir dil bilgisi konusunu (şimdiki zaman) öğrencilere öğreteceğim zaman öğrencilerin bu konuyu daha iyi içselleştirebilmelerini sağlamak için hem işitsel-dilsel yöntemden hem de dil bilgisi çeviri yönteminden faydalanırım. Böylece öğrencilerin derse odaklanmalarını arttırmış ve öğrenme motivasyonlarını güdülemiş olurum.
K3, K4, K5	3	Evet, faydalanırım.
K6	1	Evet, farklı bir kültürle yetişmiş bireye farklı duylara hitap eden bir yöntem daha faydalıdır.
K7	1	Evet. İhtiyaç duyduğumda kullanırım.

Tablo 1'e göre; ders etkinliklerini tasarlamada öğretmenler büyük oranda eklektik yöntemden faydalanmaktadır. Özellikle, öğrencinin duylarına hitap etme noktasında ve odaklanması gereken aşamada başvurulan bir yöntem olmuştur.

2.2. Öğreticilerin Eklektik Yöntem Kullanmayı Tercih Etmede Öğrenci Özelliklerini Dikkate Alma Durumlarına İlişkin Bulgular

Tablo 2: Eklektik Yöntemin Kullanılmasının Tercih Edilmesinde Öğrenci Özelliklerinin Öneme İlişkin Bulgular

Katılımcılar	f	Görüşler
K1	1	Eklektik yöntem, bir öğrencinin derse hazırbuluşluğu ve motivasyonu gözetilerek geliştirilmiş bir yöntemdir. Bu nedenle öğrenci öğrenmeye hazır değilse veya öğrenme motivasyonu düşük / yetersiz ise bu yöntemin etkili olması da pek mümkün değildir.
K2	1	Yaş aralığı, sınıf mevcudu, kültürel ve dilsel farklılıklardan dolayı kullanırım.
K3	1	Her birey farklıdır. Eklektik yöntem bireysel farklılıkları dikkate alır. Farklı bir kültür, yaş grubu ve sosyoekonomik

		şartlar yöntemin içeriğinin belirlenmesinde çok önemlidir. Farklı zekâ türlerine göre planlama yapılmalıdır.
K4, K6	2	Eklektik yöntem, öğrencilerin motivasyonlarına ve ihtiyaçlarına göre de belirlenebilen bir öğretim olduğu için öğrenci özellikleri oldukça önemlidir.
K5	1	Öğrencilerin bireysel ve kültürel farklılığının yoğun olduğu bir sınıf olduğu için eklektik yöntem kullanırım.
K7	1	Öğrencilerin yaş grupları, sosyal çevreleri, ilgi alanları, anlama düzeyleri farklı olduğu için eklektik yöntem kullanıyoruz.

Tablo 2'ye göre; öğrencilerin farklı ülkelerden ve sosyoekonomik düzeylerden gelmeleri, farklı zekâ türlerine sahip olmaları, farklı yaş gruplarında olmaları, bireysel farklılıklar ve ihtiyaçları öğretmenlerin eklektik yöntem kullanmayı tercih etme sebepleridir.

2.3. Öğreticilerin Eklektik Yöntem Kullanmayı Tercih Etmede İşlenen Konuyu Göz Önünde Bulundurma Durumlarına İlişkin Bulgular

Tablo 3: Eklektik Yöntemin Kullanılmasının Tercih Edilmesinde Konuların Etkisine İlişkin Bulgular

Katılımcılar	f	Görüşler
K1	1	Her konu aynı yöntemle anlatılamaz. Konuya uygun bir yöntem seçmek bu nedenle önemlidir. Mesela kültürel bir konu işleniyorsa onların kültüründen de haberdar olmalıyız, daha etkili ve anlaşılır olması için görsellerle, sunularla bunu destekliyoruz.
K2, K4	2	Eklektik yöntemi kullanmayı tercih etmemde; ders konularının dağılımı, sırası ve kolaydan zora, basitten karmaşığa ve bilinenden bilinmeyene doğru sıralanmasını kolaylaştırması etkili olmuştur.
K3	1	Öğretim ilkeleri olan basitten karmaşığa, somuttan soyuta, bilinenden bilinmeyene uygun olacak şekilde konuların durumu yöntemimi etkiler.
K5	1	Dil ve kültür ayrılmaz bir bütündür. Konuların kavranmasında eklektik yöntem olumlu etki etmektedir.
K6	1	Temel becerileri geliştirmeye yönelik konularda farklı yöntemler kullanılabilmesi için eklektik yöntem, konulara göre değişkenlik gösterebilir.
K7	1	Bazı konular bilişsel içeriğe bazıları duyuşsal içeriğe sahiptir. Bu yüzden konu anlatımında anlatırken birçok yöntem kullanmak gerekiyor.

Tablo 3'e göre öğretmenlerin eklektik yöntem kullanmayı tercih etmelerindeki sebeplerin arasında en önemlisi; eklektik yöntemin ders konularının dağılımı ve sırası (kolaydan zora, somuttan soyuta, bilinenden bilinmeyene...) konusunda öğrencilere yardım ettiği düşüncesidir. Ayrıca, ders esnasında bazen eklektik yönteme yakın yöntem ve yaklaşımların (davranışçı,

Öğretici Görüşlerine Göre Eklektik Yöntemin Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanımı

iletişimsel, bilişsel, duyuşsal, devinimsel) kullanılması gerektiği düşüncesi de eklektik yöntemin tercih edilmesinde etkili olmuştur. Öğreticilerde, dil ve kültürün ayrılmaz ögeleri olduğu ve bu sebeple dil bilgisi yapıları ve sözcüklerin en iyi bu yöntemle öğretileceği düşüncesi de hakimdir.

2.4. Eklektik Yöntemin Kullanımı Esnasında Öğrencilerin Yönteme ve Derse Karşı Tutum ve İlgilerine İlişkin Bulgular

Tablo 4: Öğrencilerin Eklektik Yöntem Kullanıldığında Derse ve Yönteme Karşı Tutum ve İlgilerine İlişkin Bulgular

Katılımcılar	f	Görüşler
K1	1	Eklektik yöntem ile hazırladığım derslerde öğrencilerin pek çok beceriyi (öğretmen ile iletişim kurma, akran ve yaşlıları ile iletişim kurma, birbirleri ile iletişim kurma, sesletim, okuma, yazma ve dinleme) aynı anda kullanmasını sağladığım için öğrenciler de derse karşı daha ilgili ve katılma eğiliminde olmaktadır.
K2	1	Olumlu tutum sergiliyorlar. Farklı aktivitelerden memnunlar.
K3, K4, K5	3	Tutumları olumlu, etkinliklere katılımları yüksek oluyor. Öğretici için yorucu ama öğrenci için zevkli ve kalıcı öğrenme sağlanıyor.
K6	1	Sürecin zenginleştirilmesi dil öğrenimini kolaylaştırıyor
K7	1	İhtiyaç ve beklentilerine cevap verdiği takdirde elbette derse karşı ilgileri paralel bir şekilde artacaktır.

Tablo 4'e göre öğretmenlerin eklektik yöntem kullandıklarında öğrencilerin derse ve yönteme karşı tutumları genelde motive edici olarak düşünülmüş. Bu yöntemle öğrencilerin derse karşı ön yargılarını kırdığı, derse katılımın, ilginin arttığı, kalıcı ve etkili öğrenmenin sağlandığı düşünülmekte. Öğrencilerin yönteme karşı oluşan bu olumlu bakış açılarının derste daha aktif olmalarını sağladığı düşünülmektedir.

2.5. Eklektik Yöntemin Avantajlarına İlişkin Bulgular

Tablo 5: Eklektik Yöntemin Avantajlarına İlişkin Bulgular

Katılımcılar	f	Görüşler
K1	1	İletişim yeterliliği kazandırmada daha etkilidir.
K2	1	Çok sayıdaki öğretim yöntemini kullanıp öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun olan etkinlikleri kullandığım için kalıcı öğrenmeyi sağlıyorum. Ayrıca bireysel farklılıklara cevap verebiliyorum.
K3	1	Karma bir yöntem olduğu için aktivite sıkıntısı yaşanmıyor. Öğreticiye geniş özgürlük olanağı sunuyor. Dört temel beceriye eşit derecede önem verilebilmesi önemli.
K4	1	Her yöntemin kullanılabilir taraflarından faydalanmak avantajdır.

K5	1	Ders sıkıcı olmuyor, bizim için de daha eğlenceli oluyor.
K6	1	Bu yöntemi derste kullandığımda konuların daha kalıcı olduğunu görüyorum. Öğrencilerin derse katılımı artıyor.
K7	1	Eklektik yöntem, öğretici olarak bana dil öğretim sürecinde: 1. Hız 2. Verimlilik 3. Dinamizm 4. Esneklik 5. Faydalı olabilme gibi birçok faydacı olgu kazandırmaktadır. Bu da bana öğretici olarak avantaj sağlamaktadır.

Tablo 5'e göre eklektik yöntemin çok sayıda avantajıyla karşılaşılıyor öğretmenler. Bunlardan en önemlileri yöntemin, dersin işlenişi ve öğretim sürecini olumlu yönde etkilemesi, kalıcı ve içselleştirilebilir bir şekilde bilgileri sunması, ihtiyaca yönelik alt planları olması, hedefe daha kısa yoldan ulaştırması ve öğrencinin daha aktif olmasını sağlanmasıdır.

2.6. Eklektik Yöntem Kullanımında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Bulgular

Tablo 6: Eklektik Yöntem Kullanılırken Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Bulgular

Katılımcılar	f	Görüşler
K1	1	Birçok değişkene bağlı olması bazı durumlarda zaman alabilmektedir.
K2	1	Ders kitapları ve materyalleri arasındaki dengeyi sağlamak konusunda kısmen sıkıntı yaşıyorum.
K3	1	Yanlış bir tekniğin kullanılması öğrencinin öğrenmesine katkı sağlamaz. Dolayısıyla eklektik yönteme ters düşecektir.
K4	1	Sosyokültürel farklılıklar.
K5	1	Farklı yöntemler kullanmak daha fazla zaman aldığı için, zaman açısından sıkıntı oluşturabiliyor.
K6	1	Hangi yöntemi kullanmam gerektiğini düşünürken zaman kaybediyorum.
K7	1	Eklektik yöntem, öğretici açısından büyük avantajlar sağlarken bazen seçimi doğru yapamama veya iyi bir alan bilgisine sahip olmama nedeni ile doğru yöntem seçimi yapamamaya neden olmaktadır. Bu nedenle, bu yöntemi kullanacak olan öğreticinin dil öğretim yöntemlerine hâkimiyeti, kazanımlarını bilmesi ve çıktılarını iyi organize edebilmesi gerekmektedir.

Öğretici Görüşlerine Göre Eklektik Yöntemin Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanımı

Tablo 6'ya göre eklektik yöntem kullanırken çok sorunla karşılaşılmamaktadır. Bu yöntemin dezavantajlarından ziyade avantajları vardır. Nadir görülen sorunlar ise öğrenciler ve zaman üzerinedir. Mesela; sosyokültürel açıdan heterojen bir sınıfta hazır bulunuşluk oranı da büyük oranda değişkendir. Bu sebeple öğrencilerin kullandıkları farklı yöntemler öğrencilerin kafalarını karıştırabilir. Yöntemin hitap etmediği öğrenciler olabilir. Çekingen öğrenciler yöntemden hoşlanmayabilir. Öğretmenlerinde bütün yöntemlere hâkim olması zor olabilir. Zaman açısından ise; konuya, duruma, öğrenciye uygun yöntemi bulmak vakit olabilir.

Sonuç ve Öneriler

Türkçe öğretim merkezlerinde, öğretmenlerin iş performansını, öğrencilerin motivasyonunu etkileyen pek çok dil öğretim yönteminin olduğu bilinmektedir. Sınıf performansını etkileyen değişkenler ve bu değişkenler arasında yer alan yöntemlerden eklektik yöntemin incelenmesi öğretmenlere ışık tutacağı düşünülmektedir. Bu çalışma yabancılara Türkçe öğretimi alanında eklektik yöntemi öğretmen görüşleri açısından değerlendirmeye yöneliktir. Çalışma TÖMER'lerde görev yapan öğretmenlerden elde edilen verilerle yürütülmüştür. Araştırma verileri tek tek incelenerek eklektik yöntemle ilgili öğretmenlerin bakış açısına yönelik önemli sonuçlar elde edilmiştir.

Araştırmada elde edilen sonuçlar, eklektik yöntemin genel olarak olumlu, yapıcı ve kullanışlı olduğu yönündedir. Ayrıca örnekleme dâhil olan öğretmenlerce yöntemin iyi bilindiği ve çok sık kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenler en çok, yöntemin yabancılara Türkçe öğretimi gibi karma yapıdaki sınıflarda olumlu sonuçlara yol açacağı üzerinde durmuşlardır.

Diğer yöntemlere kıyasla, hem farklılıkların daha az gözlendiği Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı in formal eğitim sınıflarında hem de daha çok farklılığın gözlendiği (yaş, ülke, uyruk, dil, kültür, meslek, inanç vb.) Türkçe öğretim merkezlerine bağlı sınıflarda kullanımı sık görülen bir yöntem olduğu düşünülmektedir.

Yabancılara Türkçe öğretiminde ders etkinliklerini tasarlamada eklektik yöntemden büyük oranda faydalandığı görülmektedir. Yabancı dil öğretiminde var olan yöntemlerin çeşitliliği, dil öğretiminde hangi yöntemlerin daha etkili olduğu sorununu da beraberinde getirmektedir. Bir kişi üzerinde faydalı olabilecek bir yöntem başka bir kişi üzerinde aynı ölçüde başarılı olmayabilir ya da tamamen başarısız kalabilir (Tarcan, 2004). Eklektik yöntemden diğer yöntemlere kıyasla ders etkinliklerini tasarlamada büyük oranda faydalandığı görülmektedir.

Öğretmenlerin eklektik yöntem kullanmayı tercih etmelerinde öğrenci özellikleri de önemlidir. Öğrencinin sosyokültürel, uyruk, cinsiyet, yaş, meslek, ülke ve en önemlisi bireysel farklılığı eğitim ve öğretimini etkilemektedir. Bu konuda öğretmenlere büyük görev düşmektedir. Konuyu etkinlik yaklaşımıyla açacak olursak; öğretmenler öğrencilerin iş birliği içinde çeşitli etkinlik- görevleri yapmaları öğrenmeyi kolaylaştırmakta, dil ve zihinsel becerileri geliştirmektedir. Ayrıca eğitim sürecinde öğrencilerin aktif öğrenmelerini sağlamak düzeylerine uygun çeşitli görev-etkinlikler verilmelidir (Güneş, 2013).

Eklektik yöntem kullanılmasının tercih edilmesinde konuların etkisi de vardır. Çünkü farklı konular farklı yöntem ve teknik gerektirir. Eklektik yöntemi kullanmak, tek bir dil öğretim yönteminin sınırları içinde kalmamaya yardımcı olmaktadır (Göçen, 2020).

Öğrencilerin eklektik yöntem kullanıldığında derse katılım oranlarının arttığı düşünülmektedir. Derse ilgileri ve motivasyonlarının da paralel olarak arttığı söylenebilir.

Yöntem, farklı yöntemlerin ihtiyaç ve hedefe uygun özelliklerinin alınmasına fırsat vermekte, birden çok yöntemin aynı anda kullanılmasını sağlamaktadır. Böylece, sınıf ortamında öğretim süreciyle ilişkili olarak öğrenenler için en uygun dil öğretim yöntemi kullanılmış olmakta, öğrenenlerin en iyi şekilde öğrenmelerine fırsat verilmiş olmaktadır (Göçen, 2020).

Eklektik yöntemin olumlu özelliklerinin yanında kullanımı sırasında olumsuz bazı durumlarda oluşmaktadır. Genellikle yöntem veya öğrenci kaynaklı sorunlar yaşanacağı düşünülse de araştırma sonucunda bu durumun büyük oranda öğretmen kaynaklı olduğu sonucuna varılmıştır. Bu yöntem, farklı yöntemlerin seçimini gerektirdiğinden, bu yöntemi kullanacak olan öğretmenlerin iyi ve kötü arasında bir tercih yapabilmesi için geniş bir bilgi birikimine sahip olması gerekmektedir. Öğretmenlerin yöntem seçimlerini bireysel olarak yapmaları birden fazla öğretmenin çalıştığı bir kurumda karışıklığa neden olabilmektedir (Memiş ve Erdem, 2013).

Günümüzde iletişim, etkileşim aracı olarak kullanıldığı düşünülen dillerin öğrenimi söz konusu olduğunda birçok yöntemden bahsedilebilir. Bu yöntemlerden zengin içeriğiyle dikkat çeken eklektik yöntemin kullanımı sırasında çeşitli görsel, işitsel araçlarla zenginleştirilmesi önerilmektedir. Bu, öğrencilerin bireysel ve kültürel farklılıklarının açabileceği olumsuz durumları en aza indirgeyecektir. Ayrıca öğretmenlerin yöntemlere hâkim olma konusunda çalışmalar yapması, öğrenenlerin dil becerilerini geliştirmek için önce kendi yöntemlerine farklı yöntem ve teknikler dahil etmeleri gerekmektedir.

Kaynaklar

- Barın, E. (1994). Yabancılara Türkçenin öğretimi metodu. *Dil Dergisi*, 17(3), 53-54.
- Demirel, Ö. (1993). *Yabancı dil öğretimi: İlkeler, yöntemler, teknikler*. Usem.
- Doğan, C. (2012). *Sistemik yabancı dil öğretim yaklaşımı ve yöntemleri*. Ensar.
- Flick, U. (2013). Mapping the field. In U. Flick (Ed.), *The SAGE handbook of qualitative data analysis*. Sage.
- Göçen, G. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yöntem. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 18, 23-48.
- Göçer, A. (2015). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisinin kazandırılması. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(2), 21-36.
- Güneş, F. (2013). *Türkçe öğretimi yaklaşımlar ve modeller*. Pegem Akademi.
- Güneş, F. (2007). *Türkçe öğretimi ve zihinsel yapılandırma*. Nobel.
- Güzel, A. & Barın, E. (2013). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi*. Akçağ.
- MEB (2005). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu*. MEB.
- MEB. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (2005). *İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu*. MEB.
- Memiş, M. R., ve Erdem, M. D. (2013). Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemler, kullanım özellikleri ve eleştiriler. *Turkish Studies*, 8(9), 297-319.
- Sebüktekin, H. (1973). *Yabancı dil öğretiminde yöntem*. Boğaziçi Üniversitesi.
- Tarcan, A. (2004). *Yabancı dil öğretim teknikleri*. Nobel.

Öğretici Görüşlerine Göre Eklektik Yöntemin Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanımı

Teke, A. (2016). Eclectic model in English language teaching. *14th International Jtefs/Bbcc Conference Sustainable Development, Culture, Education Innovations and Challenges of Teacher Education for Sustainable Development*, 12-14.

Yılmaz, H. G. (2021). İkinci dil ediniminde teori, model ve yöntemlerin karşılaştırılması ve yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde temel beceriler. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.

İnternet Kaynakları

Güncel Türkçe Sözlük. Türk Dil Kurumu. <http://sozluk.gov.tr/yontem>

Extended Abstract

• Research Problem

The aim of this study is to examine and evaluate the eclectic method, one of the methods used in teaching Turkish to foreigners, in terms of teachers' opinions.

• Research Questions

The following questions have been prepared for instructors:

1. Do you use the eclectic method in designing course activities in teaching Turkish to foreigners?
2. What is the importance of student characteristics in choosing to use the eclectic method?
3. What impact do the subjects have on your choice of using the eclectic method?
4. What are your students' attitudes and interests towards the course and method when you use the eclectic method?
5. What advantages do you encounter when using the eclectic method?
6. What problems do you encounter when using the eclectic method?

• Literature Review

The purpose of the literature review is; Although it is not a new method, it is to learn more about the eclectic method, which has just started to be used with today's education system. Especially, to examine the studies on the eclectic method, which is frequently used in the field of teaching Turkish to foreigners, which has increased in importance today.

• Methodology

The data obtained as a result of the applied survey technique was interpreted through descriptive analysis. The data obtained in the descriptive analysis are summarized and interpreted under predetermined headings. K coding (such as K1, K2, K3, K4) was used for each participant who participated in the interview in the analysis and interpretation of the data.

In order to reach an accurate result, open-ended questions that were researched and carefully selected were delivered to the instructors and the feedback obtained was carefully examined and interpreted.

• Results and Conclusions

Instructors largely benefit from eclectic methods in designing course activities. It has become a method used especially at the point of appealing to the student's senses and at the stage when he/she needs to focus.

As a result of this study, which was conducted to evaluate the eclectic method in terms of teachers' opinions in the field of teaching Turkish to foreigners, important opinions of the teachers about the method were reached. According to the results obtained in the research, the eclectic method is a useful method with positive feedback. It has been concluded that it is the method most frequently used by the instructor, especially in classes where Turkish is taught to foreigners and where there is a large degree of heterogeneity in important issues such as culture, age, language and profession.

Since the eclectic method includes many teaching methods (considering individual differences in the classroom), when used, it shows that the student's interest in the lesson increases, it facilitates learning, and this makes the instructor's job easier.

The rarely observed negative feature of the method, which has largely positive features, is; The teacher wastes time deciding which method will be suitable for the class situation or the subject.

The instructor must have a good background knowledge in order to use the method. If necessary, he should work on the methods in order not to feel inadequate in this regard. At the same time, the student's readiness level should be high. When used in this way, the eclectic method will be greatly beneficial.

The most important characteristics of the subjects that make teachers prefer to use eclectic methods are; It is the idea that the eclectic method helps instructors in the distribution and order of course topics (from easy to difficult, from concrete to abstract, from known to unknown...). In addition, the idea that methods and approaches close to the eclectic method (behavioral, communicative, cognitive, affective, kinesthetic) should sometimes be used during the course was also effective in choosing the eclectic method. The prevailing opinion in tutorials is that language and culture are inseparable elements and therefore grammatical structures and words can be taught best with this method.

It is seen that the eclectic method is greatly used in designing course activities in teaching Turkish to foreigners. The diversity of methods available in foreign language teaching brings with it the question of which methods are more effective in language teaching. A method that may be useful for one person may not be as successful or completely unsuccessful for another person (Tarcan, 2004). According to the research, the eclectic method is the method that provides the highest success rate among the methods.

